

Referanser: KM 10/19, KR 49/20, KR 36/20, KR 10/21, KR 31/21

Arkivsak: 20/03310-59

Fjernmøter og skriftlig saksbehandling i kirkelige organer. Fornyelse av virksomhetsregler for menighetsråd og kirkelig fellesråd, bispedømmeråd og Kirkerådet

Sammendrag

Virksomhetsreglene for menighetsråd, kirkelig fellesråd, bispedømmeråd og Kirkerådet er i hovedsak like, men Kirkemøtet vedtok i 2019 å åpne for at det i større grad kan gjennomføres fjernmøter (videomøter) og skriftlig saksbehandling i bispedømmerådene. På grunn av koronasituasjonen ble det 17. mars 2020 midlertidig åpnet for at tilsvarende regler skulle gjelde for menighetsråd, kirkelige fellesråd og Kirkerådet. På bakgrunn av erfaringene med fjernmøter og skriftlig saksbehandling siden den gang, har Kirkerådet vedtatt å fremme en sak til Kirkemøtet i 2021 for å åpne for fjernmøter i menighetsråd, kirkelige fellesråd og Kirkerådet på permanent basis (sak KR 49/20).

Forslaget til endringer i de gjeldende regler om formene for menighetsrådets og kirkelig fellesråds virksomhet og regler for Kirkerådets virksomhet, har vært på bred høring høsten 2020, sammen med forslag til nærmere regler om krav til gjennomføring av fjernmøter i menighetsråd og kirkelig fellesråd og forslag til nærmere regler om krav til gjennomføring av fjernmøter for Kirkerådet. De to førstnevnte regelsettene ligger det til Kirkemøtet å fastsette, mens de to siste regelsettene ligger det til Kirkerådet å fastsette. Saken som går til Kirkemøtet er derfor avgrenset til å dreie seg om de overordnede bestemmelsene i virksomhetsreglene, mens Kirkerådet i desember 2021 vil få til behandling en sak om fastsettelse av de nærmere reglene.

På grunn av en regelteknisk avklaring med Forskriftsenheten i Lovavdelingen i Justis- og beredskapsdepartementet, må de gjeldende virksomhetsreglene som er fastsatt med hjemmel i kirkeloven oppheves og fastsettes på nytt med hjemmel i trossamfunnsloven. Av praktiske grunner, foreslås det at dette gjøres i samme sak.

Det er kun § 2 nr. 2 og nr. 3 i virksomhetsreglene for menighetsråd, kirkelig fellesråd og Kirkerådet som det har vært utredet endringer til og som har vært på høring. Kirkemøtets forretningsorden § 2-4¹ fastsetter at hvis Kirkemøtet i saker som angår forskrifter og annet regelverk ønsker å vedta et forslag som ikke er tilstrekkelig utredet, skal saken sendes tilbake til Kirkerådet for nærmere utredning før endelig vedtak. I praksis betyr det at det kun er § 2 nr. 2 og nr. 3 i virksomhetsreglene for menighetsråd, kirkelig fellesråd og Kirkerådet (og *ikke* for bispedømmerådet) som er utredet til behandling på Kirkemøtet 2021, og Kirkerådet anbefaler at kirkemøtemedlemmene primært forholder seg til behandlingen av disse bestemmelsene. De øvrige bestemmelsene må vedtas på nytt av regeltekniske grunner.

Forslag til vedtak

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å treffe følgende vedtak:

1. Forskrift 15. november 1996 nr. 1452 om regler om formene for menighetsrådets og kirkelig fellesråds virksomhet oppheves.
2. Forskrift 15. november 1996 nr. 1454 om regler om formene for bispedømmerådets virksomhet oppheves.
3. Forskrift 14. november 1997 nr. 1541 om regler for Kirkerådets virksomhet oppheves.
4. Kirkemøtet fastsetter med hjemmel i lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn § 12 annet ledd og kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke §§ 11 og 16 følgende forskrift om regler om formene for menighetsrådets og kirkelig fellesråds virksomhet:

§ 1. Konstituering

1. Menighetsrådet trer i funksjon 1. november i valgåret. Valgperioden strekker seg til og med 31. oktober i valgperiodens siste år. Kirkelig fellesråd trer i funksjon 1. desember i valgåret. Valgperioden strekker seg til og med 30. november i valgperiodens siste år.
Menighetsråd med fellesrådsfunksjoner trer i funksjon som menighetsråd 1. november i valgåret, og i fellesrådsfunksjonene 1. desember i valgåret.
2. Konstituerende møte i det nyvalgte menighetsrådet avholdes innen utgangen av oktober i valgåret. Konstituerende møte i det nyvalgte kirkelig fellesråd avholdes innen utgangen av november i valgåret. Møtet kalles sammen av lederen av det fratredende rådet med minst 14 dagers varsel. Det er vedtaksført når minst 2/3 av medlemmene er til stede.
3. Menighetsrådet/kirkelig fellesråd velger i det konstituerende møtet og senere hvert år blant sine medlemmer, leder og nestleder. Valget foregår skriftlig. Den som ett år har vært leder, kan unnslå seg valg for det følgende år.
4. Trer lederen midlertidig eller endelig ut av funksjon i løpet av den tid vedkommende er valgt for, rykker nestlederen opp til leder, og rådet velger midlertidig eller endelig en ny nestleder.

§ 2. Møteprinsippet

1. Menighetsrådet/kirkelig fellesråd treffer sine vedtak i møte.

¹ Tidligere nummerert som § 2-4a, men med endret nummerering med virkning fra 1. januar 2021.

2. Menighetsrådet/kirkelig fellesråd kan selv beslutte at møte skal holdes som fjernmøte. Fjernmøte innebærer at en eller flere av deltakerne ikke sitter i samme lokale, men at de via tekniske hjelpemidler likevel kan se, høre og kommunisere med hverandre. Kravene som ellers gjelder for møter, gjelder også for fjernmøter. Kirkerådet gir nærmere regler om krav til gjennomføring av fjernmøter, herunder der møtet etter § 3 skal lukkes. Disse reglene kan også inneholde unntak fra kravene i annet punktum.
3. Lederen av menighetsrådet/kirkelig fellesråd kan beslutte å behandle en sak skriftlig eller i hastefjernmøte hvis det er påkrevd å få avgjort en sak før neste møte, og det enten ikke er tid til å holde et ekstraordinært møte, eller saken ikke er så viktig at et ekstraordinært møte anses som nødvendig. Ved hastefjernmøte kan medlemmene kalles inn til møtet med kortere frist enn etter ordinære regler. Hvis 1/3 av organets medlemmer krever det, skal saken utsettes til det kan holdes et ordinært møte. Når en sak skal behandles skriftlig, skal sakens dokumenter med forslag til vedtak sendes samtidig til alle organets medlemmer. Forslaget anses som vedtatt hvis samtlige medlemmer slutter seg til det fremlagte forslaget, og til at vedtaket treffes etter skriftlig saksbehandling.
4. Det skal føres møtebok over forhandlingene i menighetsrådet/kirkelig fellesråd. Møteboken skal enten underskrives av de tilstedeværende medlemmer etter møtet eller godkjennes av medlemmene så snart møteboken foreligger. Rådet fastsetter selv nærmere regler om føring og godkjenning av møtebok. Det enkelte medlem kan gjøre tilføyelser om mulige dissenser.

§ 3. Åpne eller lukkede møter

Møter i menighetsrådet/kirkelig fellesråd holdes for åpne dører, dersom ikke rådet selv har bestemt noe annet. Personalsaker og saker hvor lovbestemt taushetsplikt tilsier det, skal behandles for lukkede dører. Debatt om en sak skal behandles for åpne eller lukkede dører foregår for lukkede dører.

§ 4. Fastsetting av møter, saksliste, innkalling, møteledelse

1. Møter i menighetsrådet/kirkelig fellesråd skal holdes på de tidspunkter som er vedtatt av rådet selv og ellers når rådets leder finner det påkrevd eller minst 1/3 av medlemmene krever det.
2. Rådets leder har ansvar for å sette opp saksliste for det enkelte møte. Innkalling til møtet skal sendes ut i god tid og senest en uke før møtet, og skal inneholde en oversikt over de saker som skal behandles og nødvendige saksdokumenter.
3. Har et medlem forfall til et møte, innkalles vararepresentanten. Er medlemmene valgt ved forholdsvalg, innkalles varamedlemmene fra den gruppe hvor det er forfall.
4. Møte i rådet ledes av rådets leder eller nestleder. Har begge forfall, velges en særskilt møteleder ved flertallsvalg.

§ 5. Vedtaksførhet

Menighetsrådet/kirkelig fellesråd kan bare treffe vedtak når minst halvparten av medlemmene er tilstede på møtet.

§ 6. Endring av saksliste. Forespørsel

1. Menighetsrådet/kirkelig fellesråd kan med alminnelig flertall vedta å utsette realitetsbehandlingen av en sak på den utsendte sakslisten. Det kan også treffe vedtak i sak som ikke er oppført på sakslisten, hvis ikke møteleder eller 1/3 av de fremmøtte medlemmene motsetter seg dette.

2. Ethvert medlem av rådet kan rette forespørsler til lederen i møtet, også om saker som ikke står på sakslisten.

§ 7. Om avstemninger

1. Vedtak i menighetsrådet/kirkelig fellesråd treffes med alminnelig flertall av de stemmene som avgis, hvis ikke annet følger av lov. Ved stemmelikhet i andre saker enn valg er møteleders stemme avgjørende.
2. Ved behandling av årsbudsjett stemmes det ved den endelige avstemning over forslag til årsbudsjett som helhet. Er det fremsatt alternative forslag, og ingen av disse får flertall ved første gangs avstemning, stemmes det deretter alternativt mellom de to forslag som fikk flest stemmer ved denne.
3. Valg av leder og nestleder av menighetsrådet/kirkelig fellesråd holdes som flertallsvalg.
4. Valg av medlemmer til utvalg holdes som flertallsvalg.
5. Ved valg og ansettelse kan hvert enkelt medlem kreve skriftlig avstemning.
6. Ved valg og ansettelse er den eller de valgt eller ansatt som har fått mer enn halvparten av de avgitte stemmer. Hvis ingen eller et utilstrekkelig antall får slikt flertall, holdes ny avstemning. Ved denne er den eller de valgt eller ansatt som får flest stemmer. Ved stemmelikhet avgjøres ansettelse av møtelederen, mens valg avgjøres ved loddtrekning.

§ 8. Utvalg

1. Menighetsrådet/kirkelig fellesråd kan oppnevne utvalg til forberedende behandling av saker som hører inn under rådet, til å utføre særskilte verv, til å lede grener av rådets virksomhet og til å utføre særskilt angitte oppgaver innen rådets ansvarsområde. Til slike utvalg kan det velges også andre enn rådets medlemmer. Begge kjønn skal om mulig være representert.
2. Slike utvalg kan tildeles avgjørelsesmyndighet i alle saker som er lagt inn under utvalgets mandat hvor ikke annet er bestemt eller følger av lov.

§ 9. Rapportering

1. Menighetsrådet utarbeider innen 1. mars hvert år, en årsrapport over rådets virksomhet i siste kalenderår. Rapporten legges frem for årsmøtet/menighetsmøtet og oversendes kirkelig fellesråd, prosten, bispedømmerådet og andre som menighetsrådet bestemmer.
2. Kirkelig fellesråd utarbeider innen 1. mars hvert år, en årsrapport over rådets virksomhet i siste kalenderår. Rapporten oversendes menighetsrådene, bispedømmerådet, kommunen, prosten og andre som fellesrådet bestemmer.
3. Menighetsrådet oversender fortløpende sine møteprotokoller til kirkelig fellesråd.
4. Kirkelig fellesråd oversender fortløpende sine møteprotokoller til menighetsrådene.

§ 10. Nærmere regler

1. Nærmere saksbehandlingsregler for menighetsrådets/kirkelig fellesråds virksomhet fastsettes av rådet selv innenfor de regler som Kirkemøtet har fastsatt. Menighetsrådet oversender reglene til kirkelig fellesråd til orientering.
2. Menighetsrådet/kirkelig fellesråd fastsetter i særskilt delegasjonsreglement hvilken myndighet som er tildelt rådets leder, daglig leder, arbeidsutvalget og partssammensatt utvalg.

§ 11. Forholdet mellom kirkelig fellesråd og menighetsrådene

1. Kirkelig fellesråd sørger for best mulig kommunikasjon og informasjon til menighetsrådet. Saker til fellesrådet bør så vidt mulig utsendes medlemmene i så god tid at medlemmene får anledning til å drøfte aktuelle saker i menighetsrådet på forhånd.
2. Fellesrådet innkaller samtlige menighetsråd til et fellesmøte en gang pr. år for å drøfte saker av felles interesse og for å fremme det kristelige arbeidet innen kommunen. I kommuner med flere enn 5 sokn kan fellesrådet bestemme at fellesmøtet får en annen sammensetning. Fellesmøtet kalles forøvrig sammen av kirkelig fellesråd dersom minst 1/3 av menighetsrådene krever det.

§ 12. Ikrafttredelse. Mindre endringer

1. Reglene trer i kraft straks.
 2. Kirkemøtet gir Kirkerådet fullmakt til å foreta mindre endringer i reglene.
5. Kirkemøtet fastsetter med hjemmel i lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn § 12 annet ledd og kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke § 30 følgende forskrift om regler for Kirkerådets virksomhet:

§ 1. Konstituering

1. Kirkemøtet velger Kirkerådets leder ved særskilt valg for en periode på to år.
2. Kirkerådet velger i det konstituerende møtet og senere hvert annet år nestleder. Valget foregår skriftlig.
3. Trer leder midlertidig ut av funksjon i løpet av den tid vedkommende er valgt for, rykker nestleder opp til leder. Trer leder endelig ut av funksjon i løpet av den tid vedkommende er valgt for, rykker nestleder opp til leder frem til førstkommende Kirkemøte hvor nytt ledervalg avholdes. Rådet velger midlertidig ny nestleder.

§ 2. Møteprinsippet

1. Kirkerådet treffer sine vedtak i møte.
2. Kirkerådet kan selv beslutte at møte skal holdes som fjernmøte. Fjernmøte innebærer at en eller flere av deltakerne ikke sitter i samme lokale, men at de via tekniske hjelpemidler likevel kan se, høre og kommunisere med hverandre. Kravene som ellers gjelder for møter, gjelder også for fjernmøter. Kirkerådet gir nærmere regler om krav til gjennomføring av fjernmøter, herunder der møtet etter § 3 skal lukkes. Disse reglene kan også inneholde unntak fra kravene i annet punktum.
3. Lederen av Kirkerådet kan beslutte å behandle en sak skriftlig eller i hastefjernmøte hvis det er påkrevd å få avgjort en sak før neste møte, og det enten ikke er tid til å holde et ekstraordinært møte, eller saken ikke er så viktig at et ekstraordinært møte anses som nødvendig. Ved hastefjernmøte kan medlemmene kalles inn til møtet med kortere frist enn etter ordinære regler. Hvis 1/3 av organets medlemmer krever det, skal saken utsettes til det kan holdes et ordinært møte. Når en sak skal behandles skriftlig, skal sakens dokumenter med forslag til vedtak sendes samtidig til alle organets medlemmer. Forslaget anses som vedtatt hvis samtlige medlemmer slutter seg til det fremlagte forslaget, og til at vedtaket treffes etter skriftlig saksbehandling.
4. Det skal føres møtebok over forhandlingene i Kirkerådet. Møteboken skal enten underskrives av de tilstedeværende medlemmer etter møtet eller godkjennes av medlemmene så snart møteboken foreligger. Rådet fastsetter selv nærmere regler om føring og godkjenning av møtebok. Det enkelte medlem kan gjøre tilføyelser om ulike dissenser.

§ 3. Åpne eller lukkede møter

Møter i Kirkerådet holdes for åpne dører, dersom ikke rådet selv har bestemt noe annet. Personalsaker og saker hvor lovbestemt taushetsplikt tilsier det, skal behandles for lukkede dører. Debatt om hvor vidt en sak skal behandles for åpne eller lukkede dører, foregår for lukkede dører.

§ 4. Fastsetting av møter. Saksliste. Innkalling. Møteledelse

1. Møter i Kirkerådet avholdes på de tidspunkter som er vedtatt av rådet selv og ellers når rådets leder finner det påkrevd eller minst 1/3 av medlemmene krever det.
2. Rådets leder har ansvar for å sette opp saksliste for det enkelte møte. Innkalling til møte skal sendes ut i god tid og senest en uke før møtet, og skal inneholde en oversikt over de saker som skal behandles, og nødvendige sakspapirer.
3. Har et medlem forfall til et møte, innkalles vararepresentanten.
4. Møte i Kirkerådet ledes av rådets leder eller nestleder. Har begge forfall, velges en særskilt møteleder ved flertallsvalg.
5. Daglig leder i Kirkerådet deltar i møtene med tale- og forslagsrett, men uten stemmerett. Rådet kan innkalle andre personer til å delta i forhandlingene, men uten stemmerett.
6. Lederen av Mellomkirkelig råd, lederen av Samisk kirkeråd og lederen av Kirkerådets utvalg for ungdomsspørsmål møter fast i Kirkerådet med tale- og forslagsrett.

§ 5. Vedtaksførhet

Kirkerådet kan bare gjøre gyldig vedtak når minst halvparten av medlemmene, eller lovlig innkalte varamedlemmer, er tilstede og avgir stemme i saken.

§ 6. Endring av saksliste. Forespørsel

1. Kirkerådet kan med alminnelig flertall vedta å utsette realitetsbehandlingen av en sak på den utsendte sakslisten. Det kan også treffe vedtak i saker som ikke er oppført på sakslisten, hvis ikke møteleder eller 1/3 av de fremmøtte medlemmene motsetter seg dette.
2. Ethvert medlem av rådet kan rette forespørsler til lederen i møtet, også om saker som ikke står på sakslisten.

§ 7. Avstemninger

1. Vedtak i Kirkerådet treffes med alminnelig flertall av de stemmer som avgis, hvis ikke annet følger av lov. Ved stemmelikhet i andre saker enn valg er møteleders stemme avgjørende.
2. Ved behandling av årsbudsjett stemmes det ved den endelige avstemning over forslag til årsbudsjett som helhet. Er det fremsatt alternative forslag, og ingen av disse får flertall ved første gangs avstemning, stemmes det deretter alternativt mellom de to forslag som fikk flest stemmer ved denne.
3. Valg av nestleder holdes som flertallsvalg.
4. Valg av medlemmer til utvalg holdes som flertallsvalg.
5. Ved valg og ansettelse kan hvert enkelt medlem kreve skriftlig avstemning.
6. Ved valg og ansettelse er den eller de valgt eller ansatt som har fått mer enn halvparten av de avgitte stemmer. Hvis ingen eller et utilstrekkelig antall får slikt flertall, holdes ny avstemning. Ved denne er den eller de valgt eller ansatt som får flest stemmer. Ved stemmelikhet avgjøres ansettelse av møtelederen, mens valg avgjøres ved loddtrekning.

§ 8. Utvalg

1. Kirkerådet kan velge et arbeidsutvalg. Antall medlemmer i arbeidsutvalget avgjøres av Kirkerådet. Arbeidsutvalget kan avgjøre saker av mindre betydning som ikke kan utsettes til neste møte i rådet. Avgjørelsen skal refereres i det første møte etter at avgjørelsen er truffet.
2. Kirkerådet kan oppnevne utvalg til forberedende behandling av saker som hører inn under rådet, til å utføre særskilte verv, til å lede grener av rådets virksomhet og til å utføre særskilte angitte oppgaver innen Kirkerådets ansvarsområde. Til slike utvalg kan det velges også andre enn rådets medlemmer. Begge kjønn skal om mulig være representert.
3. Slike utvalg kan tildeles avgjørelsesmyndighet i alle saker som er lagt inn under utvalgets mandat hvor ikke annet er bestemt eller følger av lov.

§ 9. Nærmere regler

1. Nærmere saksbehandlingsregler for Kirkerådets virksomhet fastsettes av rådet selv innenfor de regler som Kirkemøtet har fastsatt.
2. Kirkerådet fastsetter i særskilt delegasjonsreglement hvilken myndighet som er tildelt rådets leder, arbeidsutvalget og daglig leder av rådet.

§ 10. Øvrige bestemmelser

1. Reglene trer i kraft straks.
2. Kirkemøtet gir Kirkerådet fullmakt til å foreta mindre endringer i disse reglene. Slike endringer skal legges frem for Kirkemøtet til orientering.

6. Kirkemøtet fastsetter med hjemmel i lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn § 12 annet ledd og kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke § 25 følgende forskrift om regler om formene for bispedømmerådets virksomhet:

§ 1. Konstituering

1. Bispedømmerådet velger i det konstituerende møtet og senere hvert annet år blant sine medlemmer, leder og nestleder. Valget foregår skriftlig. Den som har gjort tjeneste som leder i en periode, kan unnslå seg valg for de følgende to år.
2. Trer lederen midlertidig eller endelig ut av funksjon i løpet av den tid vedkommende er valgt for, rykker nestlederen opp til leder, og rådet velger midlertidig eller endelig en ny nestleder.

§ 2. Møteprinsippet

1. Bispedømmerådet treffer sine vedtak i møte.
2. Bispedømmerådet kan selv beslutte at møte skal holdes som fjernmøte. Fjernmøte innebærer at en eller flere av deltakerne ikke sitter i samme lokale, men at de via tekniske hjelpemidler likevel kan se, høre og kommunisere med hverandre. Kravene som ellers gjelder for møter, gjelder også for fjernmøter. Kirkerådet gir nærmere regler om krav til gjennomføring av fjernmøter, herunder der møtet etter § 3 skal lukkes. Disse reglene kan også inneholde unntak fra kravene i annet punktum.
3. Lederen av bispedømmerådet kan beslutte å behandle en sak skriftlig eller i hastefjernmøte hvis det er påkrevd å få avgjort en sak før neste møte, og det enten ikke er tid til å holde et ekstraordinært møte, eller saken ikke er så viktig at et ekstraordinært møte anses som nødvendig. Ved hastefjernmøte kan medlemmene kalles inn til møtet med kortere frist enn etter ordinære regler. Hvis 1/3 av organets medlemmer krever det, skal saken utsettes til det kan holdes et ordinært møte. Når en sak skal behandles skriftlig, skal sakens

dokumenter med forslag til vedtak sendes samtidig til alle organets medlemmer. Forslaget anses som vedtatt hvis samtlige medlemmer slutter seg til det fremlagte forslaget, og til at vedtaket treffes etter skriftlig saksbehandling.

4. Det skal føres møtebok over forhandlingene i bispedømmerådet. Møteboken skal enten underskrives av de tilstedeværende medlemmer etter møtet eller godkjennes av medlemmene så snart møteboken foreligger. Rådet fastsetter selv nærmere regler om føring og godkjenning av møtebok. Det enkelte medlem kan gjøre tilføyelser om mulige dissenser.

§ 3. Åpne eller lukkede møter

Møter i bispedømmerådet holdes for åpne dører, dersom ikke rådet selv har bestemt noe annet. Personalsaker og saker hvor lovbestemt taushetsplikt tilsier det, skal behandles for lukkede dører. Debatt om en sak skal behandles for åpne eller lukkede dører foregår for lukkede dører.

§ 4. Fastsetting av møter, saksliste, innkalling, møteledelse

1. Møter i bispedømmerådet skal holdes på de tidspunkter som er vedtatt av rådet selv og ellers når rådets leder finner det påkrevd eller minst 1/3 av medlemmene krever det.
2. Rådets leder har ansvar for å sette opp saksliste for det enkelte møte. Innkalling til møtet skal sendes ut i god tid og senest en uke før møtet, og skal inneholde en oversikt over de saker som skal behandles og nødvendige saksdokumenter.
3. Har et medlem forfall til et møte, innkalles vararepresentanten.
4. Møte i bispedømmerådet ledes av rådets leder eller nestleder. Har begge forfall, velges en særskilt møteleder ved flertallsvalg.

§ 5. Vedtaksførhet

Bispedømmerådet kan bare gjøre gyldig vedtak når biskopen (fungerende biskop) og minst fem andre medlemmer er til stede og gir stemme i saken.

§ 6. Endring av saksliste. Forespørsel

1. Bispedømmerådet kan med alminnelig flertall vedta å utsette realitetsbehandlingen av en sak på den utsendte sakslisten. Det kan også treffe vedtak i sak som ikke er oppført på sakslisten, hvis ikke møteleder eller 1/3 av de fremmøtte medlemmene motsetter seg dette.
2. Ethvert medlem av rådet kan rette forespørsler til lederen i møtet, også om saker som ikke står på sakslisten.

§ 7. Om avstemninger

1. Vedtak i bispedømmerådet treffes med alminnelig flertall av de stemmene som avgis, hvis ikke annet følger av lov. Ved stemmelikhet i andre saker enn valg er møteleders stemme avgjørende.
2. Ved behandling av årsbudsjett stemmes det ved den endelige avstemning over forslag til årsbudsjett som helhet. Er det fremsatt alternative forslag, og ingen av disse får flertall ved første gangs avstemning, stemmes det deretter alternativt mellom de to forslag som fikk flest stemmer ved denne.
3. Valg av leder og nestleder holdes som flertallsvalg.
4. Valg av medlemmer til utvalg holdes som flertallsvalg.
5. Ved valg og ansettelse kan hvert enkelt medlem kreve skriftlig avstemning.
6. Ved valg og ansettelse er den eller de valgt eller ansatt som har fått mer enn halvparten av de avgitte stemmer. Hvis ingen eller et utilstrekkelig antall får slikt flertall, holdes ny avstemning. Ved denne er den eller de valgt eller ansatt

som får flest stemmer. Ved stemmelikhet avgjøres ansettelse av møtelederen, mens valg avgjøres ved loddtrekning.

§ 8. Utvalg

1. Bispedømmerrådet kan oppnevne utvalg til forberedende behandling av saker som hører inn under rådet, til å utføre særskilte verv, til å lede grener av rådets virksomhet og til å utføre særskilt angitte oppgaver innen bispedømmerrådets ansvarsområde. Til slike utvalg kan det velges også andre enn rådets medlemmer. Begge kjønn skal om mulig være representert.
2. Slike utvalg kan tildeles avgjørelsesmyndighet i alle saker som er lagt inn under utvalgets mandat hvor ikke annet er bestemt eller følger av lov.

§ 9. Rapportering

1. Bispedømmerrådet utarbeider innen utgangen av første kvartal hvert år, en årsrapport over rådets virksomhet i siste kalenderår. Rapporten oversendes Kirkerådet og andre som bispedømmerrådet bestemmer.
2. Bispedømmerrådet oversender fortløpende sine møteprotokoller til Kirkerådet.

§ 10. Nærmere regler

1. Nærmere saksbehandlingsregler for bispedømmerrådets virksomhet fastsettes av rådet selv innenfor de regler som Kirkemøtet har fastsatt.
2. Bispedømmerrådet fastsetter i særskilt delegasjonsreglement hvilken myndighet som er tildelt rådets leder, arbeidsutvalget og daglig leder av rådet.

§ 11. Ikrafttredelse. Mindre endringer

1. Reglene trer i kraft straks.
2. Kirkemøtet gir Kirkerådet fullmakt til å foreta mindre endringer i reglene.

Saksorientering

1. Innledning

Kirkemøtet har i medhold av kirkeloven §§ 10 tredje ledd og 13 tredje ledd fastsatt regler 15. november 1996 nr. 1452 om formene for menighetsrådets og kirkelig fellesråds virksomhet, samt tilsvarende regler for hhv. bispedømmerrådets virksomhet og Kirkerådets virksomhet (heretter virksomhetsreglene). Reglene ble videreført i en overgangsfase fra 1. januar 2021 i medhold av ny trossamfunnslov § 12 annet ledd, men på bakgrunn av en lovteknisk avklaring med Forskriftsenheten i Lovavdelingen i Justis- og beredskapsdepartementet, er det nødvendig at gjeldende regler vedtatt i medhold av kirkeloven må oppheves, og at hele regelverket vedtas på nytt av Kirkemøtet 2021.

Selv om det finnes tre regelsett, inneholder bestemmelsene som hovedregel identiske bestemmelser, som igjen bygger på kommuneloven av 1992. Blant bestemmelsene er en hovedregel om at kirkelige rådsorganer som menighetsrådet og fellesrådet må treffe sine vedtak i møte, noe som betyr at møtet som hovedregel må gjennomføres fysisk. Virksomhetsreglene inneholdt en svært begrenset adgang til å gjennomføre møtet som et fjernmøte (dvs. videomøte eller telefonmøte) eller gjennom skriftlig saksbehandling. Det var kun når et vedtak endelig avgjøres av et annet organ enn

rådet, at lederen kunne beslutte saken tatt opp i fjernmøte eller ved skriftlig saksbehandling. Dette kunne likevel bare gjøres når det er påkrevd å treffe vedtak i saken før neste møte, og det enten ikke er tid til å kalle sammen til ekstraordinært møte, eller saken ikke er så viktig at dette må anses nødvendig. Ved behandling av personalsaker og saker med opplysninger som er underlagt lovbestemt taushetsplikt, kunne fjernmøte ikke benyttes.

I 2019 vedtok Kirkemøtet noen endringer i virksomhetsreglene for bispedømmerådene, som åpnet opp for at bispedømmerådene fra 1. januar 2020 i større grad ville kunne beslutte å gjennomføre møtene sine som fjernmøte (videomøte). Hovedreglene om at vedtak skal treffes i et fysisk møte ble samtidig videreført. I tillegg ble det vedtatt endringer i reglene om skriftlig saksbehandling og hastefjernmøter i bispedømmerådene, som åpnet opp for at saker i noe større grad kan behandles skriftlig. Fordi bispedømmerådene behandler saker som er underlagt taushetsplikt, vedtok Kirkemøtet samtidig en delegasjonshjemmel som ga Kirkerådet myndighet til å fastsette at nærmere regler om krav til gjennomføring av fjernmøter, herunder der møtet etter § 3 skal lukkes. Kirkerådet fastsatte slike bestemmelser i møte 5. juni 2020.

Grunnet koronasituasjonen vedtok helsemyndighetene regler om å stenge eller begrense møter og ansamlinger der mange mennesker møtes. I den aktuelle situasjonen fastsatte Kirkerådets arbeidsutvalg en hasteforskrift som midlertidig åpnet for en utvidet adgang til å gjennomføre fjernmøter og skriftlig saksbehandling for menighetsråd, kirkelig fellesråd, bispedømmeråd og Kirkerådet. Endringene som allerede var gjort i virksomhetsreglene for bispedømmerådet, ble endret på samme måte for menighetsråd, kirkelig fellesråd og Kirkerådet. Det ble også fastsatt en midlertidig forskrift om fjernmøter i kirkelige organer for å begrense spredning av Covid-19. Den midlertidige forskriften gjaldt i utgangspunktet til 1. august 2020, men Kirkerådet vedtok 5. juni 2020 å forlenge den til 1. mai 2021. På grunn av utsettelsen av Kirkemøtet fra april til november 2021, vedtok Kirkerådet en ny midlertidig forskrift 16. mars 2021 nr. 704 om fjernmøter i menighetsråd, kirkelig fellesråd og Kirkerådet for å begrense spredning av covid-19. Denne vil gjelde til og med 31. desember 2021.

På bakgrunn av erfaringene med fjernmøter og skriftlig saksbehandling siden den gang, har Kirkerådet vedtatt å fremme en sak til Kirkemøtet i 2021 for å åpne for fjernmøter i menighetsråd, kirkelige fellesråd og Kirkerådet på permanent basis. Vedtaket om den nye midlertidige forskriften innebærer at denne vil gjelde frem til Kirkemøtet i 2021 får behandlet saken om faste regler.

1.1 Høringen

Kirkerådet sendte forslaget på bred høring til menighetsråd, fellesråd, bispedømmeråd og et antall andre høringsinstanser. Kirkerådet mottok totalt 46 hørings svar fra 48 høringsinstanser, 30 menighetsråd, tolv fellesråd, fem fra bispedømmeråd og to fra andre (Bønnelista og Presteforeningen).

2. Endringer i virksomhetsreglene

2.1 Forslaget i høringsnotatet

Forslaget om endringer i virksomhetsreglene i høringsnotatet innebærer at det legges opp til at Kirkemøtet permanent regelfester de endringene som ble fastsatt midlertidig ved hasteforskrifter 17. mars 2020. Tabellen nedenfor viser forskjellen

mellom den tidligere bestemmelsen som gjaldt og de nye bestemmelsene som midlertidig ble fastsatt for menighetsråd og kirkelig fellesråd.

Tidligere bestemmelse	Nye bestemmelser
<p>§ 2 nr. 2 Når et vedtak endelig avgjøres av et annet organ enn rådet, kan lederen beslutte saken tatt opp i fjernmøte eller ved skriftlig saksbehandling. Dette kan likevel bare gjøres når det er påkrevd å treffe vedtak i saken før neste møte, og det enten ikke er tid til å kalle sammen til ekstraordinært møte, eller saken ikke er så viktig at dette må anses nødvendig. Ved behandling av personalsaker og saker med opplysninger som er underlagt lovbestemt taushetsplikt, kan fjernmøte ikke benyttes.</p>	<p>§ 2 nr. 2 og 3 2. Menighetsrådet/kirkelig fellesråd kan selv beslutte at møte skal holdes som fjernmøte. Fjernmøte innebærer at en eller flere av deltakerne ikke sitter i samme lokale, men at de via tekniske hjelpemidler likevel kan se, høre og kommunisere med hverandre. Kravene som ellers gjelder for møter, gjelder også for fjernmøter. Kirkerådet gir nærmere regler om krav til gjennomføring av fjernmøter, herunder der møtet etter § 3 skal lukkes. Disse reglene kan også inneholde unntak fra kravene i annet punktum. 3. Lederen av menighetsrådet/kirkelig fellesråd kan beslutte å behandle en sak skriftlig eller i hastefjernmøte hvis det er påkrevd å få avgjort en sak før neste møte, og det enten ikke er tid til å holde et ekstraordinært møte, eller saken ikke er så viktig at et ekstraordinært møte anses som nødvendig. Ved hastefjernmøte kan medlemmene kalles inn til møtet med kortere frist enn etter ordinære regler. Hvis 1/3 av organets medlemmer krever det, skal saken utsettes til det kan holdes et ordinært møte. Når en sak skal behandles skriftlig, skal sakens dokumenter med forslag til vedtak sendes samtidig til alle organets medlemmer. Forslaget anses som vedtatt hvis samtlige medlemmer slutter seg til det fremlagte forslaget, og til at vedtaket treffes etter skriftlig saksbehandling</p>

Tilsvarende nye bestemmelser ble fastsatt for Kirkerådet i regler for Kirkerådets virksomhet § 2 nr. 2 og 3.

Kirkerådet ga i høringsnotatet uttrykk for at det er en fordel at virksomhetsreglene som gjelder for menighetsråd, kirkelig fellesråd, bispedømmeråd og Kirkerådet, som hovedregel er like. Det innebærer at de kirkelige rådsorganene har like rammebetingelser for sin saksbehandling. Når Kirkemøtet i 2019 har fastsatt regler som gir utvidet adgang til at det kan gjennomføres fjernmøter for bispedømmerådet, bør dette følges opp med tilsvarende regler for menighetsråd, kirkelig fellesråd og Kirkerådet. En endring av virksomhetsreglene for Kirkerådet vil også få virkning for Samisk kirkeråd, jf. statutter for Samisk kirkeråd pkt. 9.

Endringene bygger på tilsvarende bestemmelser i kommuneloven av 2018 §§ 11-7 og 11-8, med noen endringer. I de kirkelige bestemmelsene er det, til forskjell fra kommuneloven, mulig å avholde fjernmøte også ved behandling av lukkede saker. For å kunne overholde personvernsbestemmelser og taushetsplikt, er det fastsatt at Kirkerådet vil kunne gi nærmere regler om krav til gjennomføring av fjernmøter. Dette er midlertidig gjort for menighetsråd, kirkelige fellesråd og Kirkerådet gjennom den tidligere nevnte midlertidige forskriften av 16. mars 2021. For bispedømmerådets del har Kirkerådet 5. juni 2020 fastsatt regler om krav til gjennomføring av fjernmøter, som trådte i kraft 17. mars 2021.

Kirkerådet mente i høringsnotatet at endringene vil medføre en større fleksibilitet for at kirkelige rådsorganer skal kunne gjennomføre møtene sine på en hensiktsmessig måte, enten dette er gjennom et fysisk møte (som fortsatt er hovedregelen) eller som et fjernmøte. I hastesaker sikrer reglene også at det kan gjennomføres skriftlig saksbehandling i tråd med gode prosedyrer som bygger på tilsvarende saksbehandlingsregler i kommunale organer.

2.2 Høringsinstansenes synspunkter

Det var bred støtte i høringen til forslagene om endring av virksomhetsregler, hvor 92 prosent av høringsinstansene støttet forslaget eller ikke hadde merknader til forslaget om å endre virksomhetsreglene på dette punkt permanent.

Presteforeningen uttalte:

Presteforeningen støtter forslagene til endringer i *Regler om formene for menighetsrådets og kirkelig fellesråds virksomhet* § 2, nr. 2 og 3, og i *Regler for Kirkerådets virksomhet* § 2, nr. 2 og 3.

Presteforeningen mener adgang til avholdelse av fjernmøter er ønskelig av hensyn til klima, kostnadseffektivitet og tidsbruk ved kirkelige verv.

Åtte av høringsinstansene understreket videre at selv om de støttet en slik åpning, var det viktig å understreke at fysisk møte er hovedregelen. *Nord-Hålogaland bispedømmeråd* uttalte:

Det bør etter vårt syn gå fram av virksomhetsreglene for menighetsråd, kirkelige fellesråd og Kirkerådet at vedtak skal som hovedregel treffes i fysisk møte, slik det gjorde inntil nylig. Reglene for fjernmøter og skriftlig saksbehandling gjelder i særlige situasjoner, som f.eks. Covid-19 pandemien er et eksempel på.

Snertingdal menighetsråd støttet forslaget, men mente «at det må understrekes sterkere at Hovedregelen er at menighetsråd og kirkelig fellesråd treffer sine vedtak i møter med fysisk oppmøte».

Det var én høringsinstans som gikk imot forslaget. *Skaun menighetsråd* uttalte:

Fjernmøter bør ikke bli permanent ordning. Ikke alle har tilgang til eller kunnskap om databruk, slik at enkelte på den måten kan miste muligheten til deltagelse i kirkelige rådsorgan.

Askvoll sokneråd uttalte:

Formkrava til gjennomføring bør vere mindre strenge her enn på kyrkjerådsnivå for å sikre fleksible ordningar for gjennomføring, då ressursknappheit ofte er ein vesentleg faktor hos lokale rådsorgan. Når det gjeld fjernmøte vil vi tilrå ei ytterlegare lemping av kravet til at møtedeltakarane skal kunne sjå og høyre kvarandre når det gjeld gjennomføring av møte på sokne- og fellesrådsnivå enn det som ligg i forslaget frå Kyrkjerådet, då det erfaringsmessig krev ekstra tekniske løysingar for at møtedeltakarane skal kunne sjå kvarandre. Erfaringsmessig her lokalt fungerer også løysing med telefonmøte.

For å sikre ytterlegare fleksibilitet for gjennomføring av fjernmøte, ønskjer vi vidare fullmakter til rådsleiar enn kva Kyrkjerådet legg opp til, men då samtidig gje høve til at eit tilstrekkeleg mindretal i rådet kan motsetje seg/stanse handsaming ved fjernmøte.

Når det gjelder spørsmålet om skriftlig saksbehandling, fikk dette tilsvarende bred støtte.

Hamar bispedømmeråd uttalte for øvrig:

Hamar bispedømmeråd vil løfte frem muligheten for en hybrid løsning av fjernmøter. Ved et fysisk møte kan det være behov for at enkelte medlemmer deltar via video, og dette bør det være rom for i et slikt lovverk.

2.3 Kirkerådet vurderinger

For ordens skyld vises det til at virksomhetsreglene § 2 nr. 1 fastsetter at fysisk møte er hovedregelen i de kirkelige rådsorganene. Forslagene som har vært på høring, var § 2 nr. 2 og nr. 3, som omhandlet fjernmøter og skriftlig saksbehandling, som unntak fra hovedregelen. Hovedregelen i § 2 nr. 1 blir altså fortsatt videreført.

Kirkerådet vurderer det som at forslaget balanserer tilstrekkelig mellom hensynet til fleksibilitet og muligheter for at mindretall kan motsette seg en saksbehandling som ikke på samme måte gir rom for den typen drøftinger som vil være mulig å få til i et fysisk møte. Det er også et eget poeng for Kirkerådet at virksomhetsreglene blir lik hverandre på dette punktet. I lys den brede tilslutningen fra høringsinstansene, opprettholder Kirkerådet forslaget om endringer i virksomhetsreglene.

Når det gjelder spørsmålet om en såkalt hybrid løsning av fjernmøter, hvor noen medlemmer møter fysisk og andre deltar via video, er det et spørsmål som har et svar. Virksomhetsreglene bygger på kommunelovens regler om saksbehandling, herunder om fjernmøter. I forarbeidene til lov 6. november 2020 nr. 126 om unntak fra kommuneloven og IKS-loven (tiltak for å avhjelpe konsekvenser av Covid-19), er det gitt uttrykk for en tolkning av gjeldende rett etter kommuneloven angående fjernmøter:

«At loven sier at deltakerne ikke sitter i samme lokale, betyr at ikke samtlige deltakere sitter i samme lokale. Det er naturligvis adgang til at flere deltakere sitter i samme lokale i et fjernmøte.

Det at ikke samtlige deltakere sitter i samme lokale er en avgjørende forskjell fra alminnelige (fysiske) møter, hvor samtlige deltakere skal være samlet i et lokale. Også når det er tale om at bare ett medlem skal sitte i et annet lokale, vil det i så tilfelle være å anse som et fjernmøte» (Prop. 3 L (2020–2021) side 7).

Siden de kirkelige reglene om fjernmøter tilsvarende de kommunale reglene om fjernmøter, vil dette også gjelde tilsvarende for kirkelige fjernmøter. Det betyr altså at det er åpning for at et råd kan gjennomføre et møte hvor ett medlem er i et annet lokale enn de andre medlemmene, men det vil da være å anse som et fjernmøte, og dermed måtte følge reglene om fjernmøter.

3. Nærmere regler om krav til gjennomføring av fjernmøter

Forslaget til nærmere regler om krav til gjennomføring av fjernmøter, som var sendt på høring, bygger på de reglene som er fastsatt for bispedømmerådernes virksomhet, med noen justeringer for menighetsråd og fellesråd. I tråd med virksomhetsreglenes bestemmelse, vil det ligge til Kirkerådet, og ikke Kirkemøtet, å vedta de nærmere kravene til gjennomføring av fjernmøter. Det har blant annet sammenheng med at det vil kunne bli behov for å gjøre regelmessige endringer av teknisk karakter som følge av den digitale utviklingen, uten at det vil være behov for å foreta en prinsipiell avklaring ved behandling i Kirkemøtet. Denne saken er derfor avgrenset til å gjelde virksomhetsreglene, mens de nærmere reglene om krav til gjennomføring av fjernmøter, inkludert spørsmål om møteoffentlighet og tekniske løsninger ved lukkede møter, vil bli behandlet av Kirkerådet anslagsvis i desember 2021.

4. Regeltekniske forhold som følge av ny trossamfunnslov

De gjeldende virksomhetsreglene er fastsatt med hjemmel i kirkeloven §§ 8 tredje ledd, 13 tredje ledd og 25 siste ledd. Kirkeordningen § 44 fastsetter en overgangsordning hvor forskrifter og andre bestemmelser gitt av Kirkemøtet eller annet kirkelig organ i medhold av kirkeloven gjelder også etter at kirkeordningen har trådt i kraft. I dialog med Forskriftsenheten i Lovavdelingen i Justis- og beredskapsdepartementet har det blitt klarlagt at selv om trossamfunnsloven § 12 annet ledd gir Kirkemøtet hjemmel til å videreføre de samme reglene, må regelsettene som er hjemlet i kirkeloven formelt sett oppheves og erstattes av nye, identiske regler fastsatt med hjemmel i trossamfunnsloven. Det er derfor behov for at Kirkemøtet vedtar virksomhetsreglene på nytt, i medhold av trossamfunnsloven.

Selv om virksomhetsreglene må vedtas på nytt i sin helhet, er det kun § 2 nr. 2 og 3 i virksomhetsreglene for menighetsråd og kirkelig fellesråd og Kirkerådet som har vært utredet til behandling i denne saken. Kirkemøtets forretningsorden § 2-4² fastsetter at hvis Kirkemøtet i saker som angår forskrifter og annet regelverk ønsker å vedta et forslag som ikke er tilstrekkelig utredet, skal saken sendes tilbake til Kirkerådet for nærmere utredning før endelig vedtak. Det betyr altså at Kirkemøtet i dette møtet kun kan vedta de forslag som har vært utredet til § 2 nr. 2 og nr. 3, og ikke de andre bestemmelsene.

Det forventes at forslagene fra hovedutvalget for kirkelig organisering vil medføre at det blir behov for å gjennomgå og fornye det gjeldende kirkelige regelverket, i etterkant av Kirkemøtets vedtak om ny kirkelig organisering. Selv om det kan være bestemmelser i virksomhetsreglene som kunne ha trengt en ny vurdering og/eller fornyelse, legges det derfor opp til at dette gjøres i etterkant av Kirkemøtets vedtak om kirkelig organisering.

² Tidligere nummerert som § 2-4a, men med endret nummerering med virkning fra 1. januar 2021.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget om å fastsette faste regler som gir utvidet adgang til å gjennomføre fjernmøter for menighetsråd, kirkelig fellesråd, og Kirkerådet vil i seg selv ikke medføre økonomiske konsekvenser. Hvis et råd vil gjøre bruk av adgangen, må det evt. anskaffes et videokonferanseprogram som kan benyttes til gjennomføring av møter. For åpne møter vil dette være lett tilgjengelig, men forslaget innebærer at der det skal gjennomføres lukkede møter, må rådsorganet innfri visse krav til tekniske løsninger. Bruk av fjernmøter kan innebære lavere kostnader til reise- og møtegodtgjøring.